

Itämerennorppa

Östersjövikare
Pusa hispida botnica

Uhanalaisuusluokka (IUCN): silmälläpidettävä (NT)

Rauhoitusaika (MetsA 2018/392)

Ahvenanmaalla rauhoitettu ja erityisesti suojeltava (ÅFS 113/1998)

EU:n lajikoodi: 6307

Luontodirektiivin laji (liitteet II ja V)

MBAL suojelutaso epäsuotuisa riittämätön, paraneva



Luonnehdinta

Itämerennorppa on pohjoisten merialueiden pienin hyljelaji, sen ruumiin pituus on noin 1,5 m. Uros ja naaras ovat suunnilleen samankokoiset. Harmaa hylkeeseen verrattuna norppa on olemukseltaan lyhyt ja sen pää on pienempi. Turkki on harmaa ja siinä on usein tummempia täpliä, joita reunustaa vaalea rengas. Poikasella on valkoinen kuuttikarva. Itämerennorppa syö kaloja ja äyriäisiä.

Elinympäristö ja levinneisyys

Itämerennorppa elää Itämeren pohjoisosissa (suurin osa Perämerellä) aina Tukholman saariston ja Riianlahden muodostamalle linjalle asti. Norppa se synnyttää poikasensa ahtojääröykkiöön kasautuneen lumen alle tai lumikinokseen.

Nykytila ja uhkatekijät

Itämerennorppan kannat romahtivat aikanaan erityisesti metsästyksen takia. Myös leudot talvet, ympäristömyrkköjen aiheuttamat lisääntymishäiriöt sekä varsinkin nuorten yksilöiden hukkuminen kalaverkkoihin ovat vähentäneet kantaa. Itämerennorppan lisääntymistulos on parantunut, vaikka kaikista lisääntymishäiriöistä ei ole vielä päästy eroon. Ilmaston lämpeneminen haittaa jäälle poikivan hylkeen menestymistä varsinkin Itämeren eteläisimmillä norppa-alueilla.

Norppakannan kehitys eri meriosissa on vaihdellut siten, että Suomenlahden kanta on vähentynyt voimakkaasti ja ehkä jo hävinnyt, eteläisen Itämeren norppakanta on vakaa tai vähenevä, mutta Pohjanlahden kanta on kasvanut jatkuvasti. Itämerellä on laskentojen perusteella arvioitu elävän noin 20 000 norppaa, joista Suomen alueella noin puolet (2018). Itämerennorppa on rauhoitettu laji, jota voi metsästää poikkeus- tai pyyntiluvalla asetuksella säädetyn kiintiön mukaan.

Hoitosuositukset

Itämerennorppakannan hoidosta vastaa maa- ja metsätalousministeriön alainen riistahallinto. Itämerennorpalle on tehty hoitosuunnitelma.

Lähteet

- Kunnasranta, M. 2018: Merihylkeet. In Helle, P. (ed) Riistakannat 2017. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus Luonnonvarakeskus, Helsinki. 15/2018: 36–38. https://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/541662/luke-luobio_15_2018.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Linden, H, Hario, M & Wikman, M. (toim.). 1996. Riistan jäljille. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Helsinki. 208 s.
- MMM 2007. Itämeren hyljekantojen hoitosuunnitelma. Maa- ja metsätalousministeriö 4. 92 s.
- Suomen riistakeskus 2020. Itämerennorppa. [Viitattu 17.12.2020] <https://riista.fi/game/norppa/>

Kuva: Jaakko Ilvonen